

EURÓPAI PARLAMENT

2014 - 2019

Plenárisülés-dokumentum

13.5.2015

B8-0457/2015

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a B8-0117/2015. számú szóbeli választ igénylő kérdéshez

az eljárási szabályzat 128. cikkének (5) bekezdése alapján

az olajfákat érintő *Xylella fastidiosa* fertőzés kitöréséről
(2015/2652(RSP))

**Paolo De Castro, Isabelle Thomas, Eric Andrieu, Clara Eugenia Aguilera
García, Viorica Dăncilă, Marlene Mizzi, Victor Negrescu**
az S&D képviselőcsoport nevében

RE\1061509HU.doc

PE555.236v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

B8-0457/2015

**Az Európai Parlament állásfoglalása az olajfákat érintő *Xylella fastidiosa* fertőzés kitöréséről
(2015/2652(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a növényeket vagy növényi termékeket károsító szervezeteknek a Közösségbe történő behurcolása és a Közösségen belüli elterjedése elleni védekezési intézkedésekről szóló 2000/29/EK irányelvre¹,
 - tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) 2015. január 6-i tudományos szakvéleményére a *Xylella fastidiosa* baktérium által az Unió területén a növények egészségére jelentett kockázatokról, amely kitér a kockázatcsökkentési lehetőségek feltárására és értékelésére is,
 - tekintettel a *Xylella fastidiosa* Unióba történő behurcolásának és Unión belüli elterjedésének megelőzését célzó intézkedésekről szóló 2015. évi bizottsági végrehajtási határozatra,
 - tekintettel a Bizottsághoz intézett, az olajfákat érintő *Xylella fastidiosa* fertőzés kitörésére vonatkozó kérdésre (O-000038/2015 – B8-0117/2015),
 - tekintettel eljárási szabályzata 128. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a *Xylella fastidiosa* rendkívül veszélyes, közvetlen fenyegetést jelent bizonyos növények dél-európai termesztésére, beleértve az olaj-, mandula- és barackfákat, dísnövényeket, és potenciális fenyegetést jelent a szőlőkre, a citrusfélékre és más növényekre, továbbá drámai gazdasági, környezeti és szociális következményeket maguk után vonó, soha nem látott mértékű és pusztító károkat okozhat;
- B. mivel a baktérium már jelenleg is súlyos károkat okoz a dél-olaszországi Apulia régió olajfaligeteiben, potenciális fenyegetést jelentve egyéb terményekre és régiókra;
- C. mivel az olívaolaj-termelés Apulia régió legfontosabb mezőgazdasági ágazatainak egyike, a régió mezőgazdasági termelése teljes értékének 11,6%-át (522 millió eurót) és a 2013-as olasz olívaolaj-termelés értékének 30%-át teszi ki;
- D. mivel a *Xylella fastidiosa* súlyos gazdasági károkat okoz, nem csak az olívaolaj-termelők, hanem az egész termelési lánc (ezen belül a szövetségi és magántulajdonban lévő olajsajtoló üzemek) és a forgalmazók számára is;
- E. mivel a *Xylella fastidiosa* kitöréséről szóló első értesítést 2013. október 21-én küldték meg az olasz hatóságok;

¹ HL L 169, 2000.7.10, 1. o.

- F. mivel a Bizottság Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóságának Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatala által 2014 novemberében végzett vizsgálatok megerősítik, hogy a helyzet drámaian romlott, és nem lehet kizárni a baktérium továbbterjedését;
- G. mivel a *Xylella fastidiosa* már hatalmas termőterületeken okozott kárt harmadik országokban, köztük kaliforniai szőlészetekben és braziliai citrusültetvényeken, továbbá az USA és Latin-Amerika nagy részén jelen van;
- H. mivel jelenleg nem áll rendelkezésre olyan kezelés, amellyel a beteg növények gyógyíthatók lennének, és mivel a fertőzött növények általában egész életükben fertőzöttek maradnak, vagy gyorsan tönkremennek;
- I. mivel az Európai Unióban több mint 300 különböző növényfaj, köztük több tünetmentes vadon élő növényfaj is hordozhatja a betegséget;
- J. mivel a fertőzött növények kivágása nem lenne elegendő a betegség terjedésének megakadályozásához, és a *Xylella* baktériumot hordozó rovarjainak elpusztítására növény-egészségügyi intézkedések is hozhatók; mivel ugyanakkor aggályok is elhangzottak a rovarirtó szerek széles körű alkalmazásával szemben;
- K. mivel az EFSA hangsúlyozta, hogy nincsenek arra utaló bizonyítékok, hogy a kiirtás mint opció sikerrel járhat, amennyiben a betegség egy adott területen már megjelent; mivel a kutatási eredmények megosztásának erősítése mellett a behozatalra összpontosító megelőző intézkedéseket kell előnyben részesíteni;
1. hangsúlyozza a Bizottság által a tagállamokkal egyetértésben és az uniós joggal összhangban meghozott intézkedések végrehajtása uniós szintű támogatásának szükségességét;
 2. tudomásul veszi a Növényegészségügyi Állandó Bizottságnak a *Xylella fastidiosa* Unióba történő behurcolásának és Unión belüli elterjedésének megelőzését célzó intézkedésekről szóló végrehajtási határozatra irányuló 2015. április 28-i javaslatát;
 3. sajnálatosnak tartja, hogy a Bizottság reakciója nem mindig elég gyors ahhoz, hogy megakadályozza a harmadik országokból származó növénybetegségek Unióba való bejutását, mivel az importellenőrzés 2000/29/EK irányelv szerint létrehozott rendszere szigorúan reaktív megközelítésen alapul, ami nem nyújt elegendő védelmet a *Xylella fastidiosa*-hoz hasonló kórokozók ellen; ezért sürgeti a Bizottságot, hogy erősítse meg a fertőzés eredetét, és az EU területének védelme és megóvása érdekében vizsgálja felül az EU hivatalos növény-egészségügyi behozatali rendszerét;
 4. sürgeti Tanácsot és a Bizottságot, hogy az EU területének védelme és megóvása érdekében élesszék újra a vitát az EU hivatalos növény-egészségügyi ellenőrző rendszerének felülvizsgálatáról; véleménye szerint a vitának ki kell terjednie az uniós szintű növény-egészségügyi kockázatkezelés felülvizsgálatának kulcskérdésére, megelőzve ugyanakkor a világkereskedelemre gyakorolt negatív hatást;
 5. sürgeti a Bizottságot, hogy – különös tekintettel a nyár beálltára – a 2015-ös

végrehajtási határozat 9. cikkében fogalt rendelkezések érvényre juttatása és nyomon követése révén hozzon hatékonyabb intézkedéseket a *Xylella fastidiosa* Unión belüli terjedésének megelőzésére, különösen azáltal, hogy intézkedései a legveszélyeztetettebb terményeket célozzák, ugyanakkor nem hagyják figyelmen kívül azokat az egyéb terményeket sem, amelyeket a betegség súlyosan érinthet;

6. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy elemezzék a termés elpusztításáért – amely a jövőbeli mezőgazdasági termelés kiesése mellett a kulturális örökség és a történelem szempontjából is veszteségeket jelent – a termelőknek nyújtott kárpótlás legjobb eszközeit, amennyiben a *Xylella fastidiosa* terjedésének megakadályozása érdekében ilyen intézkedésre van szükség;
7. kéri a Bizottságot és az illetékes hatóságokat, hogy minden lehetséges pénzalapot és eszközt használjanak fel az érintett térségek gazdasági talpra állásának elősegítésére;
8. sürgeti a Bizottságot, hogy kezdeményezze az olajfa (*Olea europaea*) növény-egészségügyi útlevelének kötelező létrehozását, és állítsa össze a növényegészségügy szintjén a biztonságot igazolni képes pozitív országok és termékek listáját;
9. kéri a Bizottságot, hogy az Unióba irányuló import ellenőrzése révén hozzon meg minden szükséges intézkedést a *Xylella fastidiosa*-val fertőzött növények behozatala ellen és a betegségekre hajlamos behozott növények nyomon követhetőségének biztosítása érdekében;
10. véleménye szerint az európai mezőgazdaságot érintő nagyfokú növény-egészségügyi kockázatokra tekintettel szükség van a Costa Ricából és Hondurasból származó, ültetésre szánt kávécsérje (*Coffea*) behozatalának tilalmára (a vetőmagokra ez nem vonatkozik);
11. sürgeti a Bizottságot, hogy többek között a nemzetközi hálózatok fokozott igénybevétele révén és a *Xylella fastidiosa*-val kapcsolatos tudományos ismeretek bővítése és a betegség terjedését előidéző kórokozók és hordozók biztos azonosítása céljából a kutatóintézetek rendelkezésére bocsátott támogatásokkal haladéktalanul mozdítsa elő az intenzív kutatási erőfeszítéseket;
12. javasolja tájékoztató kampányok indítását annak érdekében, hogy a termelőket és a növényvásárlókat arra buzdítsák, hogy haladéktalanul értesítsék az illetékes hatóságokat a baktérium megjelenéséről vagy feltételezett megjelenéséről; felhívja a Bizottságot, hogy állapítson meg ösztönzőket a megelőző intézkedéseket hozó termelők számára;
13. úgy véli, hogy – különös tekintettel a nyár beköszöntére – a Bizottságnak és a tagállamoknak figyelmeztetniük kell az utazókat a fertőzött növényeknek a *Xylella fastidiosa* fertőzéssel sújtott országokból az Unióba történő behurcolásának kockázatáról;
14. ösztönzi a tagállamokat, hogy a betegségnek a megjelölt területeken kívüli elterjedésének megelőzése érdekében növeljék a rendszeres ellenőrzések számát;
15. kéri a Bizottságot, hogy évente – vagy a helyzet változása esetén bármikor – tegyen

jelentést a Parlamentek arról, hogy milyen fenyegetést jelent a *Xylella fastidiosa*, illetve a mezőgazdasági termelést veszélyeztető más organizmus az uniós termelők számára;

16. felhívja a Tanácsot, hogy nyújtsa be a károsítókkal szembeni védelmi intézkedésekről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat módosított változatát az importellenőrzések olyan megelőző rendszerének bevezetése érdekében, amely – az állatokra vonatkozó meglévő rendszerhez hasonlóan – az Unióba való behozatal engedélyezését megelőző előzetes kockázatértékelésen alapul;
17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.